

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

13.02.2018 г.

Асоциацията на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ АИКБ: ИМА НЕОБХОДИМОСТ ОТ СПЕШНИ РЕФОРМИ В ЕНЕРГЕТИКАТА

Има необходимост от спешно реализиране на предложените от Асоциацията на организациите на българските работодатели реформи в сектор енергетика. Зад това становище се обединиха членовете на Националния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) по време на вчерашното си заседание. Сред най-спешните мерки са санкционирането на нелоялните търговски практики, прекратяване или предоговаряне на договорите с американските централи. Необходимо е също спешно излизане на борсата на ВЕИ, когенерации и обезпечаване на доплащанията чрез договори за разлики, както и подходящи продукти, които да се търгуват на борсата.

В случай, че поетапното изпълнение на предложените мерки не стартира до 21 февруари т.г. НС на АИКБ възложи на председателя на асоциацията Васил Велев да стартира преговори с представителните на национално равнище работодателски организации за подновяване на искането за оставка на ресорния министър. По време на заседанието още веднъж беше заявена и готовността за провеждане на протест срещу повишението на цената на електроенергията в края на месеца.

Ръководството на АИКБ изрази и подкрепата си за измененията на приетия на първо четене законопроект на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност. По думите на председателя на асоциацията Васил Велев процесите по трудова миграция трябва да се анализират и управляват, а не да се отричат. Работодателската организация отчете сериозен недостиг на квалифицирани работници в следствие на големия брой пенсиониращи се лица и все по-малкия брой младежи, които завършват средно образование. Необходимостта от облекчаване на достъпа до работа в България е крайно наложителен, тъй като се очаква в средносрочен план тази тенденция да продължи.

На заседанието бе приета и позиция на АИКБ относно

дефиницията за малки и средни предприятия, определена от ЕС и възприета в Закона за малки и средни предприятия у нас. Сред предложенията, които АИКБ ще отправи с искане за корекция в дефиницията, са да се предприемат мерки за актуализиране на прага, както и да се даде възможност компаниите сами да избират по кои два от трите количествени изисквания да се дефинират. Това са среден брой служители, нетен оборот и обща сума на баланса.

На заседанието членовете на НС на АИКБ обсъдиха и предложенията на асоциацията за план за действие за прилагането на Европейския стълб на социалните права. Предложението включва спешни мерки за насърчаване на трудовата квалификация и на професионалното образование, насърчаване на професионалната мобилност, както и осигуряване на здравословна и безопасна работна среда.

Сред основните задачи на Националния съвет на асоциацията е и подготовката на предстоящото Общо събрание, което ще се проведе на 26 февруари т.г. Асоциация на индустриалния капитал в България е най-представителната организация на работодателите на национално равнище, представляваща 3/4 от икономическите дейности и над 10 000 компании.

БТА

✓ Според АИКБ има необходимост от спешни реформи в енергетиката

Има необходимост от спешно реализиране на предложените от Асоциацията на организациите на българските работодатели реформи в сектор енергетика. Зад това становище са се обединили членовете на Националния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) по време на вчерашното си заседание, съобщиха от пресцентъра на АИКБ.

Сред най-спешните мерки са санкционирането на нелоялните търговски практики, прекратяване или предоговаряне на договорите с американските централи. Необходимо е също спешно излизане на борсата на ВЕИ, когенерации и

обезпечаване на доплащанията чрез договори за разлики, както и подходящи продукти, които да се търгуват на борсата, смятат от АИКБ.

В случай, че поетапното изпълнение на предложените мерки не започне до 21 февруари, председателят на асоциацията Васил Велев ще започне преговори с представителните на национално равнище работодателски организации за подновяване на искането за оставка на ресорния министър. Отново е заявена и готовността за протест срещу повишението на цената на електроенергията в края на месеца.

Ръководството на АИКБ е изразило и подкрепата си за измененията на приетия на първо четене законопроект на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност. По думите на председателя на асоциацията Васил Велев работодателската организация е отчела сериозен недостиг на квалифицирани работници вследствие на големия брой пенсиониращи се и все по-малкия брой младежи, които завършват средно образование. Необходимостта от облекчаване на достъпа до работа в България е крайно наложителен, тъй като се очаква в средносрочен план тази тенденция да продължи, допълват от АИКБ. На заседанието е била приета и позиция на АИКБ за дефиницията за малки и средни предприятия, определена от ЕС и възприета в Закона за малки и средни предприятия у нас. Сред предложенията, които АИКБ ще отправи с искане за корекция в дефиницията, са да се предприемат мерки за актуализиране на прага, както и да се даде възможност компаниите сами да избират по кои два от трите количествени изисквания да се дефинират. Това са среден брой служители, нетен оборот и обща сума на баланса.

На заседанието членовете на НС на АИКБ са обсъдили и предложенията на асоциацията за план за действие за прилагането на Европейския стълб на социалните права. Предложението включва спешни мерки за насърчаване на трудовата квалификация и на професионалното образование, насърчаване на професионалната мобилност, както и осигуряване на здравословна и безопасна работна среда.

[News.bg](#)

✓ Индуриалците напомнят да не се отлага реформата в енергетиката

Нужно е спешно да се реализират предложените от Асоциацията на организациите на българските работодатели реформи в сектор енергетика. Това заявяват в своето становище от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

След като миналата седмица след спешна среща в Министерски съвет недоволството им беше потушено, днес от АИКБ посочват, че ако до 21 февруари не стартира поетапно изпълнение на предложените мерки, Националният съвет на АИКБ е възложил на председателя Васил Велев стартира преговори с представителните на национално равнище работодателски организации за подновяване на искането за оставка на ресорния министър.

По време на заседанието още веднъж беше заявена и готовността за провеждане на протест срещу повишението на цената на електроенергията в края на месеца.

От АИКБ напомнят и най-спешните мерки: санкционирането на нелоялните търговски практики, прекратяване или предоговаряне на договорите с американските централи. Необходимо е също спешно излизане на борсата на ВЕИ, когенерации и обезпечаване на доплащанията чрез договори за разлики, както и подходящи продукти, които да се търгуват на борсата.

Ръководството на АИКБ изразява и подкрепата си за измененията на приетия на първо четене законопроект на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност. Работодателската организация отчете сериозен недостиг на квалифицирани работници в следствие на големия брой пенсиониращи се лица и все по-малкия брой младежи, които завършват средно образование. Необходимостта от облекчаване на достъпа до работа в България е крайно наложителен, тъй като се очаква в средносрочен план тази тенденция да продължи.

На заседанието е приета и позиция на АИКБ относно дефиницията за малки и средни предприятия, определена от ЕС и възприета в Закона за малки и средни предприятия у нас. Сред предложенията, които АИКБ ще отправи с искане за корекция в дефиницията, са да се предприемат мерки за актуализиране на прага, както и да се даде възможност компаниите сами да избират по кои два от трите количествени изисквания да се дефинират. Това са среден брой служители, нетен оборот и обща сума на баланса.

[Investor.bg](#)

✓ АИКБ дава броени дни на правителството за старт на реформите в енергетиката

Ако до 21 февруари организацията не види действия, ще поднови исканията си за оставка на енергийния министър
Правителството трябва да започне обещаните реформи в енергетиката до 21 февруари 2018 година или в противен случай Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) ще започне преговори с другите работодателски организации за подновяване на исканията за оставка на енергийния министър Теменужка Петкова и за протест срещу по-високата цена на тока.

Решението е взето на заседание на Националният съвет на АИКБ, съобщават от Асоциацията в позиция до медиите.

На 6 февруари на среща между работодателите и правителството бяха обещани няколко промени в сектора, сред които излизането на свободния пазар на зелените производители и когенерациите, като разликата между пазарните и преференциалните цени ще се покриват от договори за разлика.

Другото обещание на управляващите е да се ревизират договорите с американските централи, технологичните разходи за разпределителните дружества да се купуват от борсата, а държавните централи да пуснат по-гъвкави пакети на пазара.

На 9 февруари по време на парламентарния контрол Теменужка Петкова съобщи пред депутатите, че все още няма становище на Европейската комисия по жалбата за недопустима държавна помощ за AES Гълъбово и КонтурГлобал, изпратена от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране преди няколко години.

По време на днешното си заседание ръководството на АИКБ изразява и подкрепата си за измененията на приетия на първо четене законопроект на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност. По думите на председателя на асоциацията Васил Велев процесите по трудова миграция трябва да се анализират и управляват, а не да се отричат.

Работодателската организация отчете сериозен недостиг на квалифицирани работници вследствие на големия брой пенсиониращи се лица и все по-малкия брой младежи, които завършват средно образование. Необходимостта от облекчаване на достъпа до работа в България е крайно наложителен, тъй като се очаква в средносрочен план тази тенденция да продължи.

Publics.bg

✓ АИКБ: Има необходимост от спешни реформи в енергетиката

Ако до 21 февруари не стартира поетапно изпълнение на предложените от АОБР мерки, работодателските организации започват нови преговори за подновяване на искането за оставка на енергийния министър

Има необходимост от спешно реализиране на предложените от Асоциацията на организациите на българските работодатели реформи в сектор енергетика. Зад това становище се обединиха членовете на Националния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) по време на днешното си заседание, съобщиха от бизнес организацията.

Сред най-спешните мерки са санкционирането на нелоялните търговски практики, прекратяване или предоговаряне на договорите с американските централи. Необходимо е също спешно излизане на борсата на ВЕИ, когенерации и обезпечаване на доплащанията чрез договори за разлики, както и подходящи продукти, които да се търгуват на борсата. В случай, че поетапното изпълнение на предложените мерки не стартира до 21 февруари т.г. НС на АИКБ възложи на председателя на асоциацията Васил Велев да стартира преговори с представителните на национално равнище работодателски организации за подновяване на искането за оставка на ресорния министър. По време на заседанието още веднъж беше заявена и готовността за провеждане на протест срещу повишението на цената на електроенергията в края на месеца, се посочва още в съобщението на АИКБ.

EconomyNews

✓ АИКБ иска спешни реформи в енергетиката

Има необходимост от спешно реализиране на предложените от Асоциацията на организациите на българските работодатели реформи в сектор енергетика. Зад това становище са се обединили членовете на Националния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) по време на днешното си заседание, съобщиха от пресцентъра на АИКБ.

Сред най-спешните мерки са санкционирането на нелоялните търговски практики, прекратяване или предоговаряне на договорите с американските централи. Необходимо е също спешно излизане на борсата на ВЕИ, когенерации и обезпечаване на доплащанията чрез договори за разлики, както и подходящи продукти, които да се търгуват на борсата, смятат от АИКБ.

В случай, че поетапното изпълнение на предложените мерки не започне до 21 февруари, председателят на асоциацията Васил Велев ще започне преговори с представителните на национално равнище работодателски организации за подновяване на искането за оставка на ресорния министър. Отново е заявена и готовността за протест срещу повишението на цената на електроенергията в края на месеца.

Ръководството на АИКБ е изразило и подкрепата си за измененията на приетия на първо четене законопроект на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност. По думите на председателя на асоциацията Васил Велев работодателската организация е отчетла сериозен недостиг на квалифицирани работници вследствие на големия брой пенсиониращи се и все по-малкия брой младежи, които завършват средно образование. Необходимостта от облекчаване на достъпа до работа в България е крайно наложителен, тъй като се очаква в средносрочен план тази тенденция да продължи, допълват от АИКБ. На заседанието е била приета и позиция на АИКБ за дефиницията за малки и средни предприятия, определена от ЕС и възприета в Закона за малки и средни предприятия у нас. Сред предложенията, които АИКБ ще отправи с искане за корекция в дефиницията, са да се предприемат мерки за актуализиране на прага, както и да се даде възможност компаниите сами да избират по кои два от трите количествени изисквания да се дефинират. Това са среден брой служители, нетен оборот и обща сума на баланса.

На заседанието членовете на НС на АИКБ са обсъдили и предложенията на асоциацията за план за действие за прилагането на Европейския стълб на социалните права. Предложението включва спешни мерки за насърчаване на трудовата квалификация и на професионалното образование, насърчаване на професионалната мобилност, както и осигуряване на здравословна и безопасна работна среда.

[B. Банкеръ](http://B.Banker)

✓ Бизнесът настоява държавата да не пречи на вноса на работна ръка

Недостатъчни са законодателните промени, свързани с трудовата миграция, които бяха внесени от депутати от управляващата коалиция в петък. Трудовият пазар губи всяка година поради пенсиониране около 100 хиляди души и на

тяжно място идват навършили 18 години малко над 50 хиляди - тоест с над 40 хиляди всяка година се увеличава тази "дупка", това е 10 пъти повече, отколкото е нетната емиграция. Това заяви председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев пред БНР.

"Предложението, така както е внесено, не е достатъчно адекватно и радикално", смята Велев. Представители на българския бизнес настояват да отпадне ограничението общият брой на чужди граждани, работещи за местния работодател, да не надвишава 10 % от всички заети.

Коментарът е относно предложения за промени в приетия вече на първо четене Закон за трудовата миграция и трудовата мобилност, които бяха внесени 10 минути преди 18 часа в петък от председателя на парламентарната правна комисия Данаил Кирилов и група депутати от ГЕРБ и "Обединените патриоти".

Бизнесът аргументира предложенията си с нуждите на пазара на труда. Поради неблагоприятните демографски тенденции, на сто напуснали пазара на труда, влизат едва шейсет и трима, а пет-шест заминават за чужбина. Потребностите растат във връзка с ръста на БВП и на индустрията.

В първа реакция по внесените предложения от синдикатите обаче изрази опасения, че при широкото отваряне на пазара на труда за чужденци има риск родните кадри да бъдат изтласкани от чуждите.

С поправките се разрешава наемането на двойно повече работници от страни извън Европейския съюз в българските фирми. В момента тези работници могат да бъдат най-много 10% от средносписъчния състав на дадено предприятие, като предложението е те да станат 20%, а за малките и средните предприятия - 35%. В мотивите си вносителите са посочили, че сега действащото ограничение за заетост на работници от трети държави - до 10% от всички, е морално остаряло и неефективно.

Investor.bg

✓ Бизнесът иска отпадане на всички ограничения за внос на работници от трети страни

Въпреки извънредните поправки в закона работодатели настояват за радикални мерки

Работодатели определят като недостатъчно предложението за допускане на повече работници от трети страни в България. Бизнесът настоява за радикални мерки, които да облекчат още вноса на работна сила от държави извън ЕС.

Според работодателите трябва да отпаднат всякакви ограничения, защото има недостиг на близо половин милион работници.

Депутати от управляващата коалиция внесоха в края на работния ден в петък законодателни промени, свързани с трудовата миграция. Става въпрос за предложения за промени в приетия вече на първо четене Закон за трудовата миграция и трудовата мобилност, които са внесени минути преди 18.00 часа в петъкния ден. Вносителите са председателят на парламентарната правна комисия Данаил Кирилов и група депутати от ГЕРБ и "Обединените патриоти".

С тези поправки се разрешава наемането на двойно повече работници от страни извън Европейския съюз в българските фирми - в момента тези работници могат да бъдат най-много 10% от средносписъчния състав на дадено предприятие, като предложението е те да станат 20%, а за малките и средните предприятия - 35%. В мотивите си вносителите са посочили, че сега действащото ограничение за заетост на работници от трети държави - до 10% от всички, е морално остаряло и неефективно.

Сред другите предложения са отпадане на списъка с професиите, по които има недостиг на висококвалифицирани специалисти, а също така и отпадане на т. нар. "пазарен тест" за издаване на Синя карта на Европейския съюз за специалисти - това е предварително проучване на кадрите, което работодателите правят за определени групи професии. По този начин се цели да се облекчи достъпът на чужденци с висше образование до българския пазар на труда.

Въпреки извънредните поправки в закона председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев настоява да бъде разрешено наемането на повече работници от страни извън ЕС без никакви пречки.

„Да, това е много по добре от 10%, но всъщност трябва да бъде сто пъти по-добре, защото ние имаме крещящ недостиг на пазара на труда. Имаме под един процент чужди работници, даже и на трети страни, взети в икономиката, а потребностите са за 500 хиляди в средносрочен план“, коментира Велев по БНР.

Той цитира изследвания на Института за устойчиво икономическо развитие, според които в шест от секторите в момента са нужни 80 хиляди работници - машиностроене, електротехника, строителство, туризъм, ИТ сектора.

Председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев определи направеното предложение като недостатъчно и припомни, че недостигът на специалисти с определена квалификация на пазара на труда е сред най-болезнените проблеми за работодателите.

„Предложението, така както е внесено, не е достатъчно адекватно, недостатъчно радикално“, каза Велев. По думите му трудовият пазар всяка година поради пенсиониране губи около 100 хиляди души и на тяхно място идват навършили 18 години малко над 50 хиляди -тоест с над 40 хиляди всяка година се увеличава тази "дупка", това е 10 пъти повече, отколкото е нетната емиграция.

Даже и да спре изтичането на работна сила в чужбина и обратно - да започне завръщането ѝ, ние пак не можем да си решим проблема с трудовите ресурси, посочи Велев.

Според бизнеса е, че при ръст на икономиката няма как да се справим без внос на работна ръка. В европейското законодателство няма изискване за процент заети в дадено предприятие граждани на трети страни, аргументират се работодателите.

„Трябва държавата всячески да съдейства за това да облекчи, а не да затруднява вноса (на работна сила), да ускори подписването на двустранни спогодби с Украйна, Молдова и с други страни - въобще да предприемем енергични действия в тази посока, каза председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

За синдикатите обаче широкото отваряне на пазара на труда за чужденци се посреща с недоверие и опасения, че българските работници ще бъдат поставени в неравностойно положение и че има риск родните кадри да бъдат изтласкани от чуждите.

[В. Сега](#)

✓ Бизнесът обяви за опасни поправките в НК срещу фирмите

Новите текстове противоречат на конституцията, заявиха работодателите

Предлаганите от правителството промени в Наказателния кодекс (НК) противоречат на конституцията и могат да доведат до наказателен произвол. Това заявиха четирите работодателски организации у нас - Асоциацията на индустриалния капитал в България, Българската стопанска камара, Българската търговско-промишлена палата и Конфедерацията на работодателите и индустриалците.

Това е поредната критика срещу законопроекта, който в момента се разглежда в парламента. Остра критика към текстовете преди няколко дни отправи ръководителят на Катедрата по наказателноправни науки в Юридическия факултет на СУ проф. Пламен Панайотов. Поправките не бива да се приемат, защото всяко нарушение на служебните задължения в частния сектор би се третираше като престъпление, обясни Панайотов в силно критично интервю за [lex.bg](#).

Ще бъдат засегнати ръководителите - управители и директори, на около 400 хил. фирми и над 40 хил. неправителствени организации, включително шефове на болници. Досега при неизпълнение на договор недоволната страна може да съди другата за неизпълнение или обезщетение по гражданските закони. Идеята на управляващите обаче е да се носи наказателна отговорност и признатите за виновни да имат качеството на престъпници.

"Текстът не съдържа ясни критерии, които да разграничават нарушенията по начин, който категорично да определя вида отговорност, която трябва да бъде понесена - дисциплинарна, административна или наказателна. Това би създавало тълкувателен хаос и произвол при правоприлагането", пише в становището на работодателите.

Друг проблем според работодателите е опитът да се пренесе механично разпоредбата за длъжностно престъпление от публичния в частния сектор. "Новата разпоредба дава възможност да се търси наказателна отговорност за гражданскоправни отношения", твърдят работодателите. Проблемът с този текст е, че предвижда наказание за неизпълнение на служебни задължения от длъжностно лице, от което настъпват вреди "за друго физическо или юридическо лице или обединение". Длъжностно лице в случая може да бъде управител, директор на фирма или човек, на когото е възложено някакво управление на имущество.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Капитал](#)

✓ Депутати предлагат мерки за по-лесен внос на специалисти от страни извън ЕС

Промените предвиждат квотата за чужди работници в дадена компания да се удвои, работодателите подкрепят проекта

По-лесен внос на работници от страни извън ЕС и удвояване на квотата за чужди специалисти, които може да наеме дадена компания. Това са част от предложенията за промени на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, внесени на второ четене от група депутати от ГЕРБ и Обединени патриоти.

Вероятността мерките да бъдат приети е голяма не само защото се предлага от народни представители от управляващото мнозинство, но и заради официалната подкрепа от Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР), които публикуваха свое положително становище. Бизнесът в страната отдавна настоява за олекотяване на процедурата за внос на работници извън ЕС, особено на фона на изострящия се недостиг на кадри с подходяща квалификация през последните години. От АОБР цитират анкета, проведена в края на 2017 г., според която 45% от работодателите посочват, че планират да назначат нови работници, а 29% - че има такава вероятност в зависимост от развитието на пазара.

Това е втора инициатива за облекчаване на нормативната уредба за внос на специалисти, след като през ноември парламентът прие изменения, според които срокът на т.нар. синя карта за висококвалифицирани служители от страни извън ЕС се повиши от една на четири години.

Квотата на чуждите работници нараства

В момента работниците в дадена фирма, които са граждани на трети страни, не могат да надхвърлят 10% от общия брой на заетите в нея. Предложението на депутатите е таванът да се вдигне на 20%. Ако фирмата е с персонал под 250 души и оборот под 100 млн лв. - до 35%.

Вносителите посочват, че все по-често на бизнеса му се налага да използва една от разпоредбите в Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, която позволява фирмите да искат специално разрешение от министъра на труда квотата да е по-висока от разрешените сега 10%.

Да отпадне ограничителният списък

Отново се предлага и премахването на ограничителния списък с професии, според който се внасят висококвалифицирани кадри в страната (с т.нар. синя карта на ЕС), без работодателят да трябва да изготвя анализ на пазара, за да докаже нуждата

от внос на работниците. Доскоро синя карта без пазарен тест се издаваше само за десет професии от сектора на информационните технологии. През януари към тях бяха допълнени и три инженерни специалности.

Вносителите на промените посочват в мотивите, че с отпадането на изискването за пазарен анализ България ще подобри шансовете си на глобалната сцена за привличане на специалисти.

От разрешение към регистрация

Друга мярка е свързана с искащите да работят в България граждани на страни извън ЕС, които са с доказан български произход. Според закона в момента, докато чакат издаването на документ за постоянно пребиваване, те трябва да получат разрешение за пребиваване и работа от МВР. Сега се предлага единствената стъпка да е регистрацията от работодателя в Агенцията по заетостта.

Позицията на бизнеса

Според работодателските организации приемането на това предложение ще облекчи значително вноса на специалисти. "Икономическото развитие на страната ни изисква приемането на такива мерки", се посочва в писмото им до парламента. Успоредно с това бизнесът предлага и няколко други мерки. Една от тях е срокът за издаване на разрешение за работа в България на хора от трети страни да се съкрати от 30 на 14 дни, а самото разрешение да е валидно не за 12 месеца, а за 24 месеца.

Друго предложение засяга сезонните работници - по закон те могат да работят в България до 9 месеца, но в рамките на календарната година. Зимният туристически сезон обаче обхваща две календарни години, затова и бизнесът настоява това уточнение да отпадне.

Investor.bg

✓ България е на първо място по ръст на заетостта в ЕС

Малко над 236 млн. европейци работят, показват данните на ЕК за последното тримесечие на 2017 г.

Между третото тримесечие на 2016 година и третото тримесечие на 2017 година заетостта във възрастовата група 20-64 години в ЕС расте в почти всички държави в общността. Единственото изключение е Дания, където има минимален спад от 0,1%. Заетостта расте с най-бързи темпове в България (с 4,3 процентни пункта) и в Словения (с 3,6 п.п.).

Заетостта в ЕС вече достига 72,3% и общността може да успее да постигне целта от 75% заетост до 2020 година. Това показва последният тримесечен доклад за състоянието на трудовия пазар, изготвен от Европейската комисия.

От данните е видно, че започва процес на възстановяване и към края на анализирания период само в осем държави от ЕС заетостта е под нивото от 2008 година. Най-видимо това е в Гърция (по-ниско с 8,1 пункта) и Кипър (-4,9 пункта). В същото време в Унгария и Малта броят на заетите е с 12 пункта по-висок спрямо нивото през 2008 година.

От данните е видно, че през третото тримесечие на 2017 година заетостта варира в много широки граници - от 82% в Швеция до 58% в Гърция.

Като цяло заетостта в ЕС и еврозоната през третото тримесечие се увеличава - съответно с 0,3% и 0,4% спрямо второто тримесечие на 2017 година. Спрямо последните три месеца на 2016 година заетостта се повишава с 1,7% и в двата региона, което означава допълнителни 4 млн. работещи, от които 2,7 млн. - в еврозоната.

Към края на 2017 година в ЕС работят 236,3 млн. души, от които 156,3 млн. са в еврозоната и все по-малко домакинства харчат от спестяванията си, за да покрият своите месечни разходи. Към средата на 2017 година на 14% от домакинствата в ЕС не им достигаха месечните приходи, за да плащат разходите си. Пикът беше в края на 2013 година, когато 17% от домакинствата в общността бяха в тази ситуация.

Данните показват още и подобряване на продуктивността на труда, макар че в някои държави ръстът е слаб. Най-добро е представянето на Латвия, Литва, Полша и Румъния, където продуктивността на труда се повишава с над 3% на годишна база към третото тримесечие на 2017 година.

[БНР](#)

✓ Туристическа седмица под знака на Българското европредседателство

Тази седмица министрите с ресор "Туризм" от страните членки на ЕС ще бъдат в София за среща в рамките на Българското председателство

Настоящата седмица ще премине под знака събития, свързани с туризма и с Българското председателство на Съвета на Европейския съюз. На 13 ще се проведе неформална среща на министрите на туризма от Европейския съюз, последвана от среща на високо ниво „Туризм и икономически растеж“. От 14 до 16 февруари започва и 35-то издание на Международната туристическа борса ВАКАНЦИЯ/СПА ЕКСПО - най-големият туристически форум в България.

Министърът на туризма Николина Ангелкова посочи, че срещата на колегите ѝ от страните членки на ЕС в София е изключително важна, подчертавайки, че тя ще бъде във формат "плюс Западните Балкани и плюс Турция", които са изключително важен пазар за нас.

Ролята на туристическата индустрия като устойчив фактор за икономическия растеж, както и политиките на ЕС, свързани с туризма, са част от темите, които ще бъдат обсъдени на форума. Ще се дискутира и по различни инициативи, които могат да бъдат стартирани в рамките на Българското председателство:

По време на тази среща всяка една държава членка ще представи своите виждания за това как да се развива туризма в Европа и по-скоро да представим Европа като една дестинация и след това в частност всяка една от държавите ще направи такава представяне. И идеята е да се обединим около инициативи като "Европа - една дестинация" за далечни пазари например, защото ./../ за всички далечни пазари е важно да промотираме Европа като една дестинация - максимално да обединим усилия за фокус върху туризма и всъщност върху всички други сектори, от които той зависи - като например

транспорт, инфраструктура, образование, социална политика, касаеща най-вече заетостта - да могат приоритетно да разглеждат въпроси, които са свързани с туризма.

Министър Ангелкова коментира и какви ще бъдат ползите за страната ни: България със сигурност е в центъра на Европа в момента и България може да бъде представена като предпочитана туристическа дестинация - и това да бъде видно и проследено от изключително много хора. Със сигурност ще има хора, които за първи път ще посетят нашата страна. Това отново ще даде възможност ние да представим каква хубава държава имаме със своите предимства като туристическа дестинация. Със сигурност могат инициативите, които ще стартират след тази среща да бъдат обвързани и в бъдеще със София, с България с председателството на нашата страна. Така че ние можем да оставим една много трайна стъпка в историята, свързана и с председателството на Съвета на Европейския съюз, и като цяло да реализираме в бъдеще инициативи, които да стартират именно тук - от София.

[В. Банкеръ](#)

✓ ЦИК предлага електронното гласуване "да се отложи във времето"

Централната изборна комисия публикува своя доклад от проведените симулации на електронно гласуване в края на мината година. Изборната комисия препоръчва на парламента да отложи "във времето" въвеждането на дистанционното електронно гласуване.

Първите три симулации бяха проведени на 12 декември 2017 г. по система за дистанционно електронно гласуване, разработена според изискванията на Изборния кодекс, от „Информационно обслужване“ АД въз основа на сключен между ЦИК и "Информационно обслужване" АД договор.

Вторите три симулации бяха проведени на 13 и 14 декември 2017 г. по естонската система за дистанционно електронно гласуване като предложена добра практика, най-близка до разпоредбите на Изборния кодекс, съгласно проекта за „Изграждане и внедряване на система за дистанционно електронно гласуване“, по който проект ЦИК е партньор на агенция "Електронно управление".

"Шестте симулации бяха проведени както за да бъдат изпълнени изискванията на закона, така и за да се събере достатъчно информация за дистанционното електронно гласуване, която да бъде анализирана с оглед реализирането на българската система за дистанционното електронно гласуване", уточняват от ЦИК.

На база симулациите от изборната комисия констатира, че дистанционното електронно гласуване е бързо и удобно за избирателите. Минимизират се рисковете от недействителност на гласа поради грешно отбелязване на гласа от избирателя; грешки при броенето и отчитането на резултатите от страна на секционната изборна комисия (което е възможно при гласуването с хартиени бюлетини). Резултатите от дистанционното електронно гласуване бързо се калкулират, но изискват допълнително време за отчитане и прибавяне към актуализираната база данни по Изборния кодекс.

В същото време обаче от ЦИК посочват, че дистанционното електронно гласуване, макар и удобно за потребителя (user friendly), изисква специфични компютърни умения. За разлика от останалите електронни услуги, при електронното гласуване има допълнителни стъпки, свързани с гарантиране на сигурността. Необходимо е това гласуване да бъде реализирано поетапно.

Според комисията контролираният вот не може да бъде преодолян с дистанционното електронно гласуване - "както по време на гласуването, така и по време на евентуална проверка дали гласът е отчетен правилно". "Независимо от възможността да се гласува многократно дистанционно, рискът от контролиран вот при дистанционното електронно гласуване е по-голям, отколкото например при гласуването с хартиени бюлетини. Докато в последния случай избирателят все пак остава сам в кабината за гласуване, то при дистанционното електронно гласуване възможността да не бъде сам или друг да гласува вместо него е значително по-висока", е записано в анализа.

Констатирано е също така, че машинното и дистанционно гласуване ще оскъпят организирането и произвеждането на избори, както и ще доведат до чувствително забавяне на процесите по отчитане на резултатите.

От ЦИК виждат проблеми и с идентификацията. Комисията уточнява, че към настоящия момент от възможните начини на идентификация единственият донякъде надежден начин е идентификация с квалифициран електронен подпис.

"С квалифициран електронен подпис, обаче, разполагат сравнително малко на брой граждани. Той се издава се от сравнително малък брой (4) търговски дружества в страната ни, като само едно от тях е с преобладаващо държавно участие, за разлика от гласуването с хартиени бюлетини, при което идентификацията е на базата на документ, издаден от надлежен държавен орган. Налични са ограничен брой места за закупуване на квалифициран електронен подпис. Това би създавало неудобство за гражданите и би ги ангажирали финансово. Българските граждани в чужбина следва да дойдат в страната и на място да се снабдят с квалифициран електронен подпис, което би създавало още по-голямо неудобство за тях. Гласуването с квалифициран електронен подпис не може да бъде универсалното решение за дистанционно електронно гласуване", са само част от изложените съображения.

Изборната комисия отбелязва като проблем, че време по проект „Развитие на пилотната система за електронна идентификация и внедряване в продуктивен режим“ с бенефициент Министерство на вътрешните работи (МВР) предстои изграждането на система за електронна идентификация на гражданите, която да служи и за идентификация за целите на дистанционното електронно гласуване. Срокът за изграждане на системата е 31.12.2018 г. Но обществената поръчка към настоящия етап е прекратена.

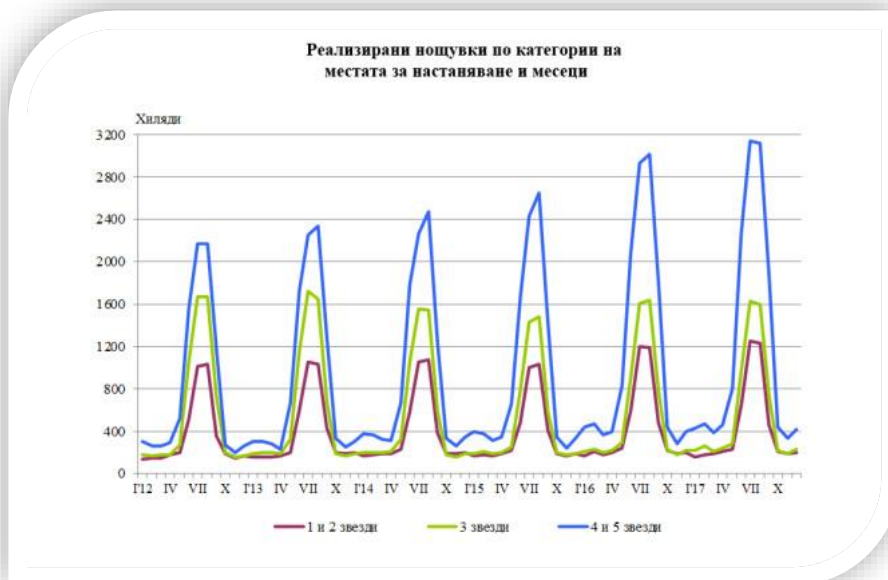
✓ Над 3% ръст на нощувките в България през декември 2017 г. спрямо 2016 г.

През декември миналата година в страната са функционирали 1 946 места за настаняване с над 10 легла - хотели, мотели, къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване, сочат данните на Националния статистически институт.

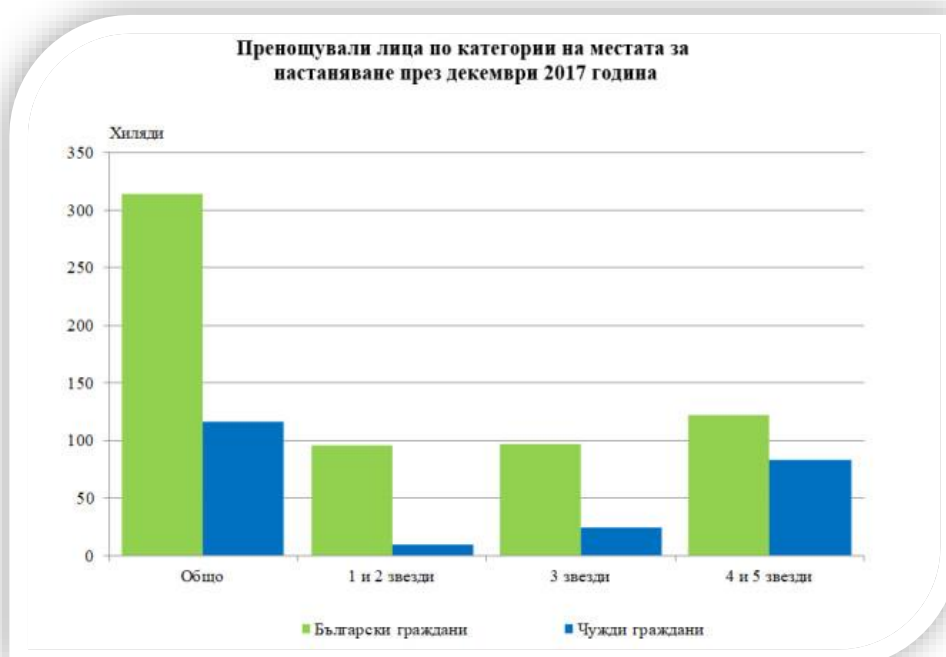
Броят на стаите в тях е 57.5 хил., а на леглата - 116.6 хиляди. В сравнение с декември 2016 г. общият брой на местата за настаняване, функционирали през периода, се увеличава с 0.4%, а на леглата в тях намалява с 0.1%.

През декември общият брой на регистрираните нощувки във всички места за настаняване е 833.3 хил., или с 3.1% повече в сравнение със същия месец на предходната година, като най-голямо увеличение на нощувките (с 6.8%) се наблюдава в местата за настаняване с 3 звезди.

В хотелите с 4 и 5 звезди пък са реализирани 71.3% от общия брой нощувки на чужди граждани и 39.0% - на българи. В местата за настаняване с 3 звезди са осъществени 20.9% от нощувките на чужди граждани и 30.4% - на българи, докато в останалите места за настаняване с 1 и 2 звезди нощувките са съответно 7.8 и 30.6%.

Броят на пренощуващите хора в местата за настаняване през декември 2017 г. се увеличава с 2.7% в сравнение със същия месец на 2016 г. и достига 430.4 хил., като е регистрирано увеличение с 11.1% при чужденците и намаление с 0.1% при българите. Българските граждани, нощували в местата за настаняване през декември 2017 г., са 313.7 хил. и са реализирали средно по 1.8 нощувки. Чуждите граждани са 116.7 хил., като 71.3% са нощували в хотели с 4 и 5 звезди и са реализирали средно 2.3 нощувки.

Общата заетост на леглата в местата за настаняване през декември 2017 г. е 24.1%, като се увеличава с 0.8 процентни пункта в сравнение с декември 2016 година. Най-висока е заетостта на леглата в хотелите с 4 и 5 звезди - 32.3%, следват местата за настаняване с 3 звезди - 23.9%, и с 1 и 2 звезди - 15.7%.

Приходите от нощувки през декември 2017 г. достигат 44.3 млн. лв., или с 6.6% повече в сравнение с декември 2016 година. Регистрирано е увеличение на приходите както от чужди граждани - с 11.9%, така и от български граждани - с 3.2%.

[В. Монитор](#)

✓ ЕК предлага да е задължително: Всяка храна с етикет за страната производител

Ще се изписва и мястото на произход на основната съставка в продукта

Страната на произход задължително ще трябва да се отбелязва на етикета на продукта. Това е съобщил говорител на Европейската комисия, цитиран от euractiv.com по повод обсъждането дали това изискване има задължителен или доброволен характер.

През януари ЕК излезе с проект за публично обсъждане на регламент за посочване страната на произход, но настъпи обсъждане със заглавието на документа, в който присъства думата „доброволно“ означаване.

Говорителят на ЕС посочва, че от текста става ясно, че означаването на етикета на страната на произход ще е задължително, но посочва, че към момента това е просто проект на предложение

В страни като Италия и Гърция има нарастваща тенденция за по-прецизно етикетиране на храните, като основният аргумент за това е, че потребителите трябва да знаят откъде идва продуктът, който консумират. Европейските граждани търсят информация за произхода на храните, сочи и доклад на Европейската организация на производителите. Миналия август Италия реши да наложи задължително етикетиране на пастата и ориза относно основните съставки - според новите правила трябва да е посочено мястото на отглеждане на пшеницата и ориза. Междувременно Гърция също предвижда подобни мерки за тази година и за млякото и млечните продукти.

Представители на хранителната индустрия реагираха негативно на мерките предвидени от Еврокомисията, с аргумента, че те ще дискредитират единния пазар.

Въпроси има и по темата за основните съставки на храните. Според ЕС страната или мястото на произход на основната съставка, при положение, че то не е същото като страната на произход на крайния продукт, трябва да бъде отбелязано като ЕС, не-ЕС или съчетание от двете. Тази възможност обаче - да се отбелязва просто, че страната на произход не е европейска, без да се отбелязва коя точно е тя, може да доведе до объркване на потребителите, смятат от организацията за безопасна храна в Европа, коментират от ЕК.

Производителите ще имат на разположение 180 дни, за да се адаптират към новата система и коректури на етикетите на опаковките преди влизането в сила на новата наредба.

[В. Строител](#)

✓ По „ОПОС 2014 – 2020“ са обявени 28 процедури за над 1,54 млрд. лв.

По време на Десетото заседание на Комитета за наблюдение на ОП „Околна среда 2014 – 2020“ („ОПОС 2014 – 2020“) министърът на околната среда и водите Нено Димов е заявил, че обявените процедури по програмата са 28 на обща стойност над 1,54 млрд. лв., което представлява 45% от ресурса ѝ. Това съобщават от пресцентъра на Управляващия орган (УО) на „ОПОС 2014 – 2020“. „Благодаря за ценното партньорство и готовността да си сътрудним, за да продължим заедно да вървим напред и да постигаме високо заложените цели. Общата ни задача е ясна – да осигурим по-добра среда и здраве за българските граждани“, е казал министър Нено Димов в обръщение към членовете на комитета.

Ръководителят на УО на програмата Цонка Дрянкова е представила актуалното състояние на „ОПОС 2014 – 2020“ с особен фокус върху приоритетна ос „Води“ и по-специално изпълнението на ВиК проектите и напредъка по подготовката на регионалните прединвестиционни проучвания. Сключените договори за безвъзмездна финансова помощ по „ОПОС 2014 – 2020“ са 54 за общо над 834 млн. лв., или повече от 24% от ресурса на ОПОС. До момента на бенефициентите са изплатени над 197 млн. лв., т.е. 5,70% от ресурса.

„Трябва да се отчете спецификата на изпълняваните проекти, както и ефектът от обжалването на обществените поръчки. За сравнение изплатените средства по настоящия програмен период надвишават с 24,6 млн. лв., или 0,76% извършените плащания по „ОПОС 2007 – 2013“ за същия период“, е подчертала Цонка Дрянкова по време на заседанието.

Марек Теплански, представител на ГД „Регионална политика“ в Европейската комисия, е отбелязал, че „ОПОС 2014 – 2020“ е предизвикателна програма, която включва много институции и заинтересовани страни. „Трябва да сме наясно, че работата е необходимо да продължи с голяма интензивност през следващите месеци. Нужно е да постигнем инвестиции, които да са устойчиви в бъдещето. Оценяваме отчетения напредък по програмата и резултатите. Ще трябва да запазим фокуса и да следваме този път в бъдеще“, е добавил Теплански.

На форума е бил представен проектът на изменение на Индикативна годишна работна програма за 2018 г. на „ОПОС 2014 – 2020“. Членовете на комитета са обсъдили и одобрили методология и критерии за оценка на предложения по процедура „Изграждане на ВиК инфраструктура“ с индикативен бюджет 1,35 млрд. лв.

✓ Икономическите министри на ЕС дискутираха бъдещето на Европейската индустриална политика

В София се проведе първата среща за годината на министрите на икономиката в рамките на неформалния съвет по конкурентоспособност, посветен на индустрията. В него взеха участие министрите на държавите членки на ЕС, еврокомисарят по въпросите на вътрешния пазар, промишлеността, предприемачеството и малките и средните предприятия (МСП) Елжбиета Биенковска, Гонсало Лобо Ксавиер, зам.-председател на Европейския икономически и

социален комитет, Хайнц Леман, член на Комитета на регионите, Маркус Бейрер, ген. директор на BUSINESSEUROPE, както и Марко Менсинк, ген. директор на Европейския съвет на химическата промишленост. Домакин бе министърът на икономиката Емил Караниколов. Форумът бе част от програмата на Българското председателство на Съвета на ЕС.

Общата задача на срещата бе да се положи началото на политическите дискусии и подготовката на бъдещата цялостна и дългосрочна индустриална стратегия на ЕС с хоризонт до 2030 г. Министрите обсъдиха тенденциите и факторите, които предопределят развитието на европейската индустрия, както и целите, които да гарантират, че тя ще бъде конкурентна в променящата се глобална среда. Бяха разисквани ключови аспекти, като дигитализацията, веригите за добавена стойност, интеграцията на компаниите от ЕС и как най-успешно да се конкурират на световните пазари, както и ключовите базови и енергийно-интензивни отрасли.

„Започваме общата ни работа именно по темата индустриална политика, защото се намираме в решаващ момент за бъдещето на континента и на икономиката ни. През изминалата година навсякъде в Европа постигнахме растеж и гледаме с по-позитивни очаквания към 2018 г.“, каза министърът на икономиката Емил Караниколов на брифинг след форума заедно с еврокомисаря Биенковска. Караниколов допълни, че глобалните промени от последните години, както и напредъкът и развитието на партньорите и конкурентите изискват решителност днес, за да може да се гарантира бъдещето през идното десетилетие и отвъд него.

Министърът посочи, че през последните години са били осъществени редица политики с отношение към индустрията. „Същевременно обаче дългосрочните цели, които поставяме пред нея, както и глобалните икономически процеси и предизвикателства и особено четвъртата индустриална революция изискват от държавите членки да предприемат стратегически подход“, добави той и обърна внимание, че по време на срещата е обсъдено развитието на ключови сектори, като мобилността, автомобилната индустрия, батериите и енергетиката, както и призивът за нов иновативен пакет в областта на нисковъглеродната икономика. Била е отбелязана решаващата роля, която следващата рамкова програма за иновации ще изиграе за подпомагане на индустрията.

„Дискусията беше изключително ценна. Фокусирахме се върху три акцента. На първо място изпълнението на стратегията за про-миш-ле-ност-та, която Комисията заложи през септември. Обсъдихме и многогодишната финансова рамка след 2020 г. Много е важно европейските индустрии да бъдат взети предвид при формирането на следващия бюджет. Дискутирахме много задълбочено цифровизирането, кръговата икономика, и разбира, се уменията“, посочи еврокомисарят Биенковска по време на брифинга.

„За мен уменията са един от най-важните фактори за развитието на европейската индустрия“, допълни тя. Еврокомисар Биенковска изрази надежда в най-скоро време да бъдат финализирани двете най-важни досиета за Единния пазар, свързани с електронната карта, и информационният инструмент за него.

„Това са ценни инструменти за пазара на услугите в Европа, тъй като тези досиета ще го направят по-единен. Единният пазар ще бъде по-добре функциониращ, а действително в сферата на услугите той не е толкова добре развит. Ето това е моят апел към Българското председателство“, завърши Биенковска.

[В. Сега](#)

✓ Евродепутати искат по-строг контрол за еврофондовете

Евродепутати от Комисията по бюджетен контрол поискаха по-строг надзор за използването на средствата от ЕС, съобщи британският в. "Гардиън". Призивът е отправен на фона на нарастващите съмнения за злоупотреби с европарите в Унгария. Евродепутатите се опасяват, че "олигарси", близки до премиера Виктор Орбан, използват ЕС "за касов апарат".

Председателят на Комисията по бюджетен контрол в ЕП Ингеборг Гресле заяви, че Унгария "има някои специфични проблеми, за които трябва да се вземат мерки". По време на скорошно посещение в страната евродепутати установиха, че в 36% от публичните търгове участва само един кандидат. Гресле подчерта, че проблемът не е само в Унгария. Според нея се появява един нов вид "полузаконни" нарушения. "Виждаме как олигарси в някои държави членки стават политици и се възползват в същото време от ЕС и от националните пари за компаниите си", отбеляза тя. Гресле призова ЕС да засили контрола, като използва наскоро договорени правила за конфликт на интереси.

Преди дни стана ясно, че унгарската прокуратура е започнала разследване на проекти, финансирани с европари от компания, която е била под контрола на зетя на премиера Орбан - Ищван Тиборц. Поръчките за реализирането на 35 проекта за улично осветление в няколко унгарски града са разследвани от ОЛАФ.

[Econ.bg](#)

✓ ИПИ: Промените в Закона за енергетиката повече пречат, отколкото помагат

Промените са приети в твърде кратки срокове и точно преди коледните празници, което прави консултациите със заинтересованите страни практически невъзможни

Промените в Закона за енергетиката, които бяха гласувани от депутатите в края на 2017 г., създават повече проблеми, отколкото да ги решава. Това констатира Институтът за пазарна икономика /ИПИ/, предаде БГНЕС.

С поправките се въвежда задължението сделки с електрическа енергия по свободно договорени цени, сключвани от производители на електрическа енергия с обща инсталирана мощност над 5 МВ, да се осъществяват на организиран борсов пазар на ток, считано от 1 януари 2018 г.

Мотивът за изменението е, че „елиминирането на възможностите за покупка/продажба по други начини (в т.ч. по телефона) ще осигури равнопоставеност на търговците, ще освободи финансов ресурс в системата, тъй като ще отпадне необходимостта от поддържане на гаранционни обезпечения на няколко търговски платформи“.

Освен това "ще засили доверието в свободния пазар поради отпадане на съмнения в корупция, нерегламентирани търговски практики и злоупотреби", пише в доклада на ИПИ. Генерални промени в закона, засягащи свободния пазар на ток, са приети с преходни и заключителни разпоредби на друг закон.

Липсва оценка на въздействието от промените върху свободния пазар на електрическа енергия, участниците на него и икономиката, както и ясна връзка между предложените промени и проблема, довел до тях. Промените са приети в твърде кратки срокове и точно преди коледните празници, което прави консултациите със заинтересованите страни практически невъзможни. Измененията в борсовите правила са приети в още по-кратки срокове от законодателните, което затруднява общественото им обсъждане и повишава риска от допускане на грешки.

Наблюдава се и остро противоречие между духа на промените и отказа на борсовия оператор да е страна по сделките, сключени на пазара по двустранни договори. А това увеличава рисковете, свързани с пазарната търговия и намалява доверието в свободния пазар. Друго слабо място е липсата на визия за развитие на свободния пазар, тъй като се вменят задължения за търговия на ток с обща инсталирана мощност над 5 MW по свободно договорени цени единствено на организирания борсов пазар, но липсва оценка за ресурсната обезпеченост на България.

Това води до непредвидими за пазара последствия и понижава доверието в свободния пазар. След 2 години работа на организирания борсов пазар в страната продължават да се пренебрегват добрите европейски и световни практики за въвеждане на клирингова къща, която да е централен контрагент по сделките и да допринесе за по-доброто управление на риска

Ако законодателната власт си е поставила за цел изкореняването на нерегламентираните търговски практики и повишаването на доверието в свободния пазар, трябва подобни промени да не се извършват прибързано и лекомислено. Законодателните изменения се изчерпват със създаване на едва две алинеи в Закона за енергетиката, но те променят из основи работата на свободния пазар на ток.

Повишаването на доверието в свободния пазар няма как да се извърши чрез въвеждане на задължения и ограничения, а би трябвало да създаде необходимите пазарни механизми, които подобряват неговата ефективност. Това става чрез създаване на конкуренция, ликвидност и намаляване на рисковете при търговия, заключават от ИПИ. Въвеждането на задължения за търгуване на електрическа енергия само на организирания борсов пазар при липса на механизъм за управление на рисковете би имало обратен на търсения ефект.

Pariteni.bg

✓ Шестима нови милионери на месец в България

Най-често теглим кредити до хилядарка

По 6 души на месец стават милионери в България, като общо за година сънародниците ни със сметки над 1 млн. лева са се увеличили със 71, сочат последните данни на Българската народна банка (БНБ).

Така се оказва, че към края на миналата година богатите у нас са били 833. Те притежават общо 2,030 млрд. лева, т.е. средният размер на депозита на всеки един от милионерите е около 2,4 млн. лева.

За сметка на хората с много пари, то броят на тези, които са успели да сложат в банките малки суми до хилядарка намалява. В края на 2016 г. в банковата ни система е имало 6,9 млн. влога с по 1000 лева, а година по-късно броят им намалява с близо 500 хил.

Със спестявания между 1000 и 2500 лева разполагат малко над 1 млн. нашенци, като техните депозити възлизат на 1,75 млрд. лв.

Общо домакинствата у нас се оказва, че ктат 47,8 млрд. лв.

На годишна база сумата се увеличава с 2,4 млрд. лв. Фирмите пък имат 22 млрд. лв. Богатите фирми, които имат в депозитните си сметки повече от милион са 3 013. Те разполагат с общо 11,831 млрд. лева. И при тях само за дванадесет месеца сумата е набъбнала с 2,67 млрд. лева.

Според статистиката всички българи заедно с нефинансовите предприятия дължат общо 50,9 млрд. лв. На обикновените хора се падат 19,6 млрд. лв., а търговците са имали нужда от допълнително финансиране в размер на 31,3 млрд. лв.

Оказва се, че най-много заеми теглим до 1000 лв. Тези българи пък, които се осмеляват да вземат кредити за над милион са едва 308, като задълженията им възлизат на 475 млн. лв.

Най-голям спад има при кредитирането между 2500 лв. и 5000 лв.

Към края на декември общият брой на тези заеми е бил 248 хил., а година по-рано 264 хил. 3,8 млрд. лв. пък дължат нашенците, които са имали нужда от пари в размер между 50 и 100 хил. лв.

Данните на БНБ показват още, че родните компании също тичат до трезорите за малки суми - до 1000 лв., въпреки че традиционно те имат нужда от по-сериозно финансиране.

След малките кредити на второ място се нареждат заемите от 25 до 50 хил. лв. Техният брой надхвърля 16 хил., а сумата, която трябва да върнат, е 603 млн. лв.

Sinor.bg

✓ Декар протеинови култури ще се равняват на декар екологично-насочени площи

Голям плюс за фермерите

От тази година един декар азотфиксиращи култури ще бъде равен на един декар екологично насочени площи ЕНП, така че стопаните ще бъдат облекчени при субсидирането на боб, соя, нахут или други протеинови култури. Досега коефициентът за преобразуване на площите с протеинови земеделски култури за 1 кв. м беше в размер на 0,7 кв. м, но с промените в наредба 3, този коефициент се вдига на 1 кв. метър.

Това изравняване е сравнително в полза на стопаните, тъй като един квадратен метър азотфиксиращи култури ще бъде равен на един квадратен метър ЕНП, въз основа на които се превеждат и зелените плащания.

Измененията в наредба 3 са представени на браншовите организации и скоро ще бъдат приети от министерството на земеделието, така че до началото на кампанията за директните плащания фермерите да имат яснота, съобщи за Синор.БГ от асоциацията на зърнопроизводителите.

Проблемът е, че азотфиксиращите култури, които се заявяват като екологично насочени площи, не трябва да бъдат третирани с препарати за растителна защита. Това изискване влезе в сила с европейски регламент от лятото на 2017 г.

Важното е да се знае, че при отглеждането на площи с протеинови култури, които не са заявени като ЕНП, субсидиите ще бъдат само за схемата протеинови култури. Ако обаче искате да заявите протеиновите култури и като ЕНП, тогава не трябва да ги пръскате с растителни препарати, защото няма да получите субсидии като зелени плащания.

Основното предимство на тези култури е, че те обогатяват почвата с азот и са идеални предшественици за житни и маслодайни култури като пшеница, ечемик, царевица и др. С тази промяна обаче фермерите ще предпочитат да заявяват като ЕНП основно угарите, не и азотфиксиращите култури, тъй като забраната за пръскане ще ги ограничи в добивите, поясниха експерти.

Money.bg

✓ Какви са изводите след първата борсова корекция от две години?

Спадът не е приятен за инвеститорите, но помага за справедливото оценяване на активите

За пръв път от съществуването си индексът Dow Jones Industrial Average (DJIA) пада с повече от 1000 точки за един ден. Това се случи на 5 февруари и се повтори 3 дни по-късно. И все пак в процентно изражение спадът беше само около 4% – по време на "черния понеделник" през 1987 г. DJIA губи 508 пункта, но 22.6%.

Важното обаче е, че в началото на февруари Dow Jones влезе в първата си корекция за последните две години. Такива спадове несъмнено не са приятни за инвеститорите. Но те са част от нормалния възходящ тренд на пазарите и дори се считат за здравословни, защото помагат за справедливото оценяване на активите. Това смята Цветослав Цачев, главен инвестиционен консултант на "Елана трейдинг".

Скъпите акции често падат най-силно, а инвеститорите започват да търсят не само бързо растящите книжа, но и обръщат внимание на компаниите със стойност.

Какво се крие зад борсовата корекция

Еднозначният отговор е покачването на доходността на правителствения дълг, която се свързва и с появата на инфлация вследствие на икономическия растеж. Разпродажбите на държавни ценни книжа в САЩ се активизираха при публикуването на отчета за пазара на труда. Заплащането на заетите расте с високи темпове и ускоряването му се дължи на ниската безработица. Това би трябвало да доведе до инфлация и да принуди централните банкери да повишават лихвените проценти със съответните негативни ефекти върху потреблението и инвестициите, защото разходите по кредитите ще скочат. Призрактът на инфлацията обаче е само повод за спада на пазарите, отбелязва Цачев.

Според него причината за тази корекция се крие в силните темпове на покачване през последните две години, което не беше прекъсвано от спадове. От началото на 2016 г., когато беше последната корекция, до върха през януари имаше 59% ръст на американския индекс S&P 500. Германският DAX отчете подобно покачване. Поради това не трябва да е учудващо, че само за броени дни двата индекса загубиха съответно 13% и 11%.

В търсене на печалби от страха

Цачев отбелязва, че лихвите и инфлацията са поводът за разпродажбите, а засилването на спада вероятно е свързано с индекса на волатилността (VIX). Той показва динамиката на пазарното движение, като включва в себе си промяната на кол и пут опциите върху индекса S&P 500. В тях се отчитат и очакванията за движението на пазара, което прави VIX много зависим от настроеността на инвеститорите. Неслучайно се нарича "индекс на страха".

Доскоро VIX беше източник на бързи пари за инвеститорите, които купуват фондове, залагащи на намаление на волатилността. Най-големият от тези фондове е VelocityShares Daily Inverse VIX Short Term ETN и скочи от 25 долара на 140 долара за година и половина. За броени часове обаче стойността му се сринна с 80%, включително и след затварянето на борсата в понеделник (5 февруари 2018 г.). Тези фондове ще прекратят съществуването си след 4 млрд. долара загуби за инвеститорите.

Звучи като теория на конспирацията, но спадът на Уолстрийт вероятно е задълбочен в известна степен от маржин кол на инвеститори в тези фондове и от големите играчи, които надушиха възможност да спечелят от страха на пазара. Още повече че в един от фондовете влязоха 520 млн. долара ден преди да започне спадът на борсата.

Корекция, а не начало на борсов срив

Огромната част от коментарите на анализатори и банкери са, че наблюдаваме само нормална борсова корекция. Те не очакват бързо покачване на лихвите или икономическа криза, която да задълбочи спада на акциите. Остават позитивните фактори за пазара: синхронен растеж на големите икономики по света, силно покачване на корпоративните печалби, ниска безработица и високо потребление. Цачев смята, че капиталите ще продължат да се насочват към акциите, защото този етап на икономическия цикъл е най-добрият за фондовите пазари.

Друг интересен момент стана поведението на валутите и суровините. Те не последваха Уолстрийт надолу със същите мащаби. Цените на суровините и особено на петрола паднаха доста по-слабо - с 2-3%. Доларът се покачи срещу останалите валути, но не с темповете, които са характерни за борсова паника и икономическа криза. Инвеститорите не залагат на влошаване на растежа или дестабилизиране на финансовата система. Това се вижда най-ясно в обръщането на посоката на облигационния пазар, като засега няма риск от спираловидно повишение на лихвените разходи.

Какво предстои

Само някои от книгата с голям растеж досега падат по-бързо от пазара. Повечето акции и сектори се движат паралелно надолу, както е характерно за корекция по време на дългосрочно растящия пазар. Динамиката на пазара подсказва, че предстои още известно време на силни колебания на цените на акциите. Такива периоди има поне веднъж за година-две, когато корекцията на индексите е около 10-15%. Те продължават месец-два, през които често има сесии със силни изменения за една сесия в рамките на 2-3%. Корекциите се различават от V-образния спад на пазара, който да е последван от бързо възстановяване и който често се случваше през последните две години. В такъв случай индексите падат само с няколко процента, защото инвеститорите агресивно започват да купуват.

Динамиката на валутния пазар ще бъде по-слаба. Разширяването на спреда между дългосрочните и краткосрочните облигации на САЩ ще даде предимство на долара срещу основните валути, но едва ли ще има съществен спад на еврото. В рамките на няколко месеца отново ще започне свиване на разликата между 2- и 10-годишните книжа, което ще лиши долара от подкрепата на растящия доход и щатската валута ще поевтинее.

Къде се насочват капиталите

Американският потребител е най-големият двигател зад икономическия растеж в САЩ. Същата тенденция се заражда и в Европа заедно с разрастването на сектори като индустрията и високите технологии. Икономическата експанзия има потенциал да радва инвеститорите още дълго време благодарение на липсата на инфлация, държавните и монетарните стимули и най-вече на синхрона в растежа на водещите страни. Това означава, че секторите със силно повишение на приходите и печалбите си през последните години ще продължат да показват добри резултати и до края на 2018 г.

Статистиката за растежа на потребителските разходи показва изключително силни темпове в няколко сектора, като например: продажбите на нови автомобили, лекарства, бижута, мебели, вестници или финансови услуги. Те растат с 30-60% за последните 6 години, като са сектори със стотици милиарди долара оборот годишно.

[Profit.bg](#)

✓ Азиатските акции се отдалечиха още от двумесечните си дъна

Азиатските акции се отдалечиха още повече от двумесечните си дъна, подкрепени от ръста на Уолстрийт след срива от миналата седмица. Инвеститорите обаче остават предпазливи преди очакваните по-късно през седмицата данни за инфлацията в САЩ.

Азиатско-тихоокеанският индекс на MSCI бележи повишение от 1%, след като в петък падна до най-ниското си ниво от 11 декември.

Австралийският основен индекс нараства с 0.5%, докато южнокорейският KOSPI отчита ръст от 1%. Японският Nikkei също добави 1%.

Китайският Shanghai Composite затвори с 1.2% нагоре, подкрепен от ръста на световните борси и появилата се информация за евентуална подкрепа от страна на китайското правителство.

Вчера трите основни индекса на Уолстрийт записаха повишения във втора поредна сесия, след като инвеститорите възстановиха част от увереността си след най-големия спад за щатските акции през миналата седмица от две години насам. Въпреки това, предпазливостта все още е налице след срива при по-рисковите активи и преди очакваните данни за инфлацията в сряда. По-висока инфлация от очакваното би могла да предизвика нови разпродажби.

Доларовият индекс, който следи представянето на долара спрямо кошница от шест други основни валути, продължи леко да поевтинява и изгуби 0.1%, до 90.119 пункта. Индексът отстъпи от двуседмичния връх от 90.567 пункта, достигнат в края на миналата седмица, когато доларът бе използван като валута убежище - на фона на глобалните разпродажби при акциите.

Доларът остава без промяна на ниво от 108.680 йени. Еврото също се търгува без изменение срещу 1.2293 долара.

Южноафриканският ранд поевтиня с 0.5%, до 11.97 ранда за долар, след като стана ясно, че управляващата партия в страната Африкански национален конгрес е решила да отстрани от поста му президента Джейкъб Зума.

Австралийският долар се търгува на ниво от 0.7864 долара, след като поскъпна с около 0.6% вчера, на фона на по-високите цени на суровините и подобряване на нагласите към риск.

Цените на медта се отдалечиха от двумесечните си дъна. Суровината поскъпва с 0.8%, до 6 885.50 долара за тон.

Отстъплението на долара от двуседмичните му върхове също помогна на суровините.

Цената на петрола от сорта брент нарасна с 0.7%, до 62.99 долара за барел. Спот цената на златото отчете лек ръст, до 1.323.06 долара за тройунция.